

Ekaterina Levental

De woorden zijn bekend, de klanken lijken vertrouwd. En toch trekt deze muziek je een nieuwe wereld in. Deze week hielden mezzosopraan Ekaterina Levental en pianist Frank Peters hun nieuwste cd officieel ten doop. Het is al weer het vierde deel van een belangwekkend project: de opname van alle 107 liederen van Nikolai Medtner (1880-1951).

De componist en zijn muziek laten zich lastig in een hokje vangen. Als Rus met Duitse voorouders voelde hij zich evenzeer thuis bij Poesjkin als bij Goethe. Hij was een tijdgenoot van Stravinsky en Prokofjev maar zijn vocale muziek wortelt stevig in de traditie van de grote 19de-eeuwse liedcomponisten. En toch vindt Medtner een heel eigen toon.

Op de cd 'Wandrer's Nachtlid' zijn de liederen verzameld die de componist schreef op teksten van Goethe en Heine. Ze stammen uit de periode van 1904 tot 1909, ver voor de tijd dat hij naar Duitsland en later Engeland emigreerde.

Medtner kruipt in de ziel van Goethes woorden, die door componisten als Schubert en Wolf al eerder zijn getoonzet. Met een schijnbare eenvoud, frisse directheid, beeldende woordschilderingen treft hij de sfeer van de tekst. Hier trekt een simpel motiefje de aandacht, daar dansen de woorden of klatert een beek van noten. Medtner kan weemoedig mijmeren maar ook uitbundig zingen. Levental geeft de melodelijnen dan een zinderende energie. Dat Medtner zelf een virtuoos pianist was hoor je terug in de zeer rijke klavierpartijen. Frank Peters vertolkt ze met grote helderheid en zeggingskracht.

Levental was afgelopen zaterdag in Haarlem voor een heel ander project. In het kader van de '48 uur van Poulenc & Satie' bracht ze haar voorstelling 'La voix humaine facetime'.

Ook hier trekt de zangeres je een andere wereld in, een rauwere en duisterdere sfeer dit keer. De korte opera die Poulenc maakte op een tekst van Jean Cocteau laat ons in de ziel kijken van een vrouw die telefoneert met haar ex. Wat er aan de andere kant van de lijn gebeurt blijft verborgen. Wat is echt en wat fantasie?

Regisseur Chris Koolmees laat aan 'La voix humaine' fragmenten voorafgaan uit een andere eenakter van Cocteau en verleent het verhaal zo extra perspectief. Levental toont zich er een even bedreven actrice als zangeres. In haar stem en gebaren wisselen wanhoop en woede, berusting en rouw elkaar voortdurend af. Uit spraakzang bloeit soms een ontroerende lyrische melodie op. Pianist Yoram Ish-Hurwitz kleurt de emoties prachtig mee.

Visueel is de voorstelling even eenvoudig als indringend. Koolmees heeft de ouderwetse telefoon met verbindingproblemen vervangen door een webcam en een haperend internet. Op het grote scherm zien we het gezicht van Levental van heel dichtbij. Het maakt de beleving alleen maar beklemmender.